

**NOI CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA ICHNEUMONIDELOR
(HYMENOPTERA: ICHNEUMONIDAE) CARE PARAZITEAZĂ
INSECTE FITOFAGE (II).**

**NEW CONTRIBUTIONS TO THE KNOWLEDGE OF THE ICHNEUMONIDS (HYMENOPTERA:
ICHNEUMONIDAE) PARASTING THE PHYTOPHAGOUS INSECTS (II).**

CONSTANTIN PISICĂ

Abstract

*This paper presents 15 species of Ichneumonids parasiting the larvae or pupae of *Pristophora abietina* CHRIS (Tenthredinidae, Hym.), *Cameraria orhidella* DESCHA & DIMIC (Gracillariidae), *Orgyia antiqua* L. (Lymantriidae), *Pieris rapae* L. (Pieridae) (Lep.), *Dendroctonus micans* KUGEL. (Scolytidae), *Phytoecia cylindrica* L., (Cerambycidae) (COL.).*

*The species *Ctenochira flavicauda* Rom. and *Mesoleius ruficollis* HLGR. are mentioned for first time in the fauna of Romania.*

Key words: Parasitoid Ichneumonids

Cuvinte cheie: Ichneumonide parazitoide

INTRODUCERE

Lucrarea de față este o continuare a studiului nostru care privește cunoașterea ichneumonidelor din România.

Materialul ichneumonologic prelucrat în această lucrare a fost obținut în laborator din pupe de insecte fitofage de către autor și alți cercetători, cărora le mulțumim. Datele prezentate evidențiază unele aspecte faunistice și ecologice referitoare la cunoașterea relațiilor parazitoid - gazdă și gazdă - parazitoid, precum și date referitoare la răspândirea lor geografică.

REZULTATE

În urma determinării materialului ichneumonologic obținut în laborator s-au găsit 15 specii; 8 specii obținute din coconi de *Pristophora abietina* CHRIST (Hym., Tenthredinidae) care se dezvoltă pe molid (*Picea excelsa* LINK) consumându-i acele (leg. Valentin Brudea); două specii obținute din pupe ale moliei miniere a castanului ornamental (*Cameraria orhidella* DESCHKA & DIMIC (Lep. Gracillariidae) (leg. Camelia Ureche) și câte o specie obținută din pupe de: *Phytoecia cylindrica* L. (Col. Cerambycidae) (leg. Magda Dascălu), *Dendroctonus micans* KUG. (Col. Scolytidae), *Orgyia antiqua* L. (Lep. Lymantriidae) și *Pieris rapae* L. (Lep. Pieridae), obținute de autor.

Speciile *Ctenochira falvicauda* ROMAN și *Mesoleius ruficollis* HOLMGREN sunt semnalate pentru prima dată în fauna României.

Familia **ICHNEUMONIDAE**

Subfamilia **BANCHINAE**

Tribul **Lissonotini**

1. *Lissonota folii* THOMSON, 1877.

3 masculi obținuți în laborator din coconi de *Pristophora abietina* CHRIST, în aprilie 2005, colectați în Ocolul silvic Râșca, județul Suceva (leg. V. Brudea).

Gazde: specie polifagă, obținută din diferite lepidoptere și din *Pristophora abietina* CHRIST. În țara noastră a fost obținută din gale de *Cynips quercus-folii* L. (Hym. Cynipidae) (PISICĂ C., 2001).

Răspândire geografică: regiunea paleartică. Este larg răspândită și în România (PISICĂ C., 2001).

Subfamilia **CRYPTINAE**

Tribul **Cryptini**

2. *Agrothereutes abbreviatus* (FABRICIUS, 1794).

Două femele obținute în laborator din coconi de *Pristophora abietina* CHRIST, aprilie 2005, colectați din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: specie polifagă, parazitează Cochylidae, Lasiocampidae, Noctuidae, Psychidae (Lep.) și *Diprionidae* (Hym.). *Pristophora abietina* CHRIST este gazdă nouă pentru *Agrothereutes abbreviatus* F.

Răspândire geografică: Regiunea paleartică. Specie larg răspândită și în România (PISICĂ C., 2001).

Tribul **Hemigasterini**

3. *Aptesis abdominalis* (GRAVENHORST, 1829).

1 femelă obținută dintr-o pupă de *Phytoecia cylindrica* L., la 19.04.2004, colectată în Grădina Botanică din Iași (leg. Magda Dascălu).

Gazde: necunoscută. *Phytoecia cylindrica* L. este gazdă nouă pentru acest parazitoid.

Răspândire geografică: Vestul Europei, Rusia. În România această specie a fost semnalată din județele: Arad, Sălaj, Maramureș, Caraș Severin, Hunedoara, Mureș, Tulcea, Sibiu (PISICĂ C., 2001).

Tribul **Phygadeuontini**

4. *Endasys analis* (THOMSON, 1883).

1 femelă obținută dintr-un cocon de *Pristophora abietina* CHRIST, aprilie 2005, din ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: *Pristophora abietina* CHRIST (KASPARIAN K., 1981). În țara noastră, semnalăm această specie, prima dată, din aceeași gazdă.

Răspândire geografică: Europa. În România se cunoaște din județele: Hunedoara, Mehedinți și Prahova (PISICĂ C., 2001)

5. *Endasys testaceus* (TASCHENBERG, 1865).

4 masculi obținuți din coconi de *Pristophora abietina* CHRIST, aprilie 2005, colectați din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: *Pristophora abietina* CHRIST. (KASPARIAN K., 1981). În România, semnalăm această specie pentru prima dată din aceeași gazdă.

Răspândire geografică: Regiunea paleartică. În România se cunoaște din județele Botoșani și Mureș (PISICĂ C., 2001).

6. *Sulcarius hellbachi* (SCHMIEDEKNECHT, 1905).

1 femelă obținută dintr-un cocon de *Pristophora abietina* CHRIST., aprilie 2005, colectat din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: necunoscute. *Pristophora abietina* este gazdă nouă pentru această specie parazitoidă.

Răspândire geografică: Vestul Europei. În România a fost semnalată din județul Timiș (SEDEVY J., 1965).

Subfamilia **CTENOPELMATINAE**

Tribul **Mesoleini**

7. *Mesoleius ruficollis* HOMGREN, 1857.

1 mascul eclozat în laborator dintr-un cocon de *Pristophora abietina* CHRIST, în luna aprilie 2005, recoltat din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: necunoscute. *Pristophora abietina* CHRIST este gazdă nouă pentru acest parazitoid.

Răspândire geografică: Nordul și Centrul Europei. *Specie nouă pentru fauna României.*

Subfamilia **MESOCHORINAE**

8. *Mesochorus brevipetiolatus* RATZEBURG, 1844

3 masculi obținuți din coconi de *Pristophora abietina* CHRIST, în aprilie 2005, recoltați din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: specie polifagă, obținută și din *Pristophora abietina* CHRIST (**Entomophaga).

Răspândire geografică: Europa centrală, Rusia. În România se cunoaște din județul Iași (CONSTANTINEANU M. & MUSTAȚĂ GH., 1982).

Subfamilia **PIMPLINAE**

Tribul **Ephialtini**

9. *Dolicomitus terebrans* (RATZEBURG, 1844).

1 femelă obținută din *Dendroctonus micans* KULGEL. (Col. Scolytidae) de pe molid (*Picea excelsa* LINK, iulie, 2001, muntele Ceahlău, județul Neamț).

Gazde: specie polifagă. *Dendroctonus micans* este gazdă nouă în România.

Răspândire geografică: Europa, America de Nord.

10. *Iseropus stercorator* (FABRICIUS, 1793).

1 femelă și 2 masculi obținuți din *Tortrix viridana* L. (Lep. Tortricidae), iulie 2005, pădurea Miroslava - Iași.

Gazde: specie polifagă. *Tortrix viridana* L. este gazdă nouă în țara noastră.

11. *Scambus annulatus* (KISS, 1924).

Două femele și 4 masculi obținuți din pupe de *Cameraria orchidella* DESCHKA & DIMIC, în luna noiembrie 2003, recoltate din parcul dendrologic de la Hemeiuș, județul Bacău (leg. Camelia Ureche).

Gazde: specie polifagă, obținută anterior și din *Cameraria orchidella* în Austria și Germania (Internet). Gazdă nouă în România.

Răspândire geografică: Europa și America de Nord (AUBERT J. F., 1979). În România a fost semnalată din județele Satu Mare și Suceava (PISICĂ C., 2001).

Tribul **Pimplini**12. *Itoplectis alternans* (GRAVENHORST, 1829).

1 mascul obținut dintr-o pupă de *Cameraria orchidella* DESCHKA & DIMIC, la 23. XI. 2003, colectată din parcul dendrologic Hemeiuș, județul Bacău (leg. Camelia Ureche).

Gazde: specie polifagă, obținută anterior și din *Cameraria orchidella* în Austria și Germania. Gazdă nouă în România.

Răspândire geografică: regiunea paleartică. Specie frecventă în România (PISICĂ C., 2001).

13. *Itoplectis maculator* (FABRICIUS, 1775).

1 femelă și 1 mascul obținut din pupe de *Archips crateganus* Hb. (Lep. Tortricidae), colectate la Repedeș - Iași, iulie 2002.

Gazde: specie polifagă (AUBERT J. F., 1979). *Archips crateganus* este gazdă nouă în țara noastră.

Răspândire geografică: Europa și Nordul Africii. Este frecventă și larg răspândită în România.

14 *Pimpla turionellae* (LINNAEUS, 1758).

1 femelă obținută dintr-o pupă de *Pieris rapae* L. (Lep. Pieridae), colectată la Miroslava - Iași, în iulie 2005.

Gazde: specie polifagă. *Pieris rapae* este o gazdă nouă în țara noastră pentru acest parazitoid.

Răspândire geografică: regiunea paleartică. Este frecventă în România.

Subfamilia **TRYPHONINAE**Tribul **Tryphonini**15. *Ctenochira flavicauda* ROMAN, 1912.

1 mascul obținut dintr-un cocon de *Pristophora abietina* CHRIST, în aprilie 2005, recoltat din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: *Pristophora abietina* CHRIST. (KASPARIAN K., 1981, ***Entomophaga).

Răspândire geografică: Vestul Europei. *Specie nouă pentru fauna României*.

BIBLIOGRAFIE

- AUBERT J. F. 1979. *Les Ichneumonides Ouest - Palearctiques et leurs hotes. 2 Banchinae et supp. aux Pimplinae*. E.D.I.F.A.T. - O.P.O.D.A. Echauffour, France.
- CONSTANTINEANU M. & MUSTAȚĂ GH. 1982. *Hymenoptera. Familia Ichneumonidae. Subfamilia Mesochorinae*. Fauna României, **9**(10). Edit. Acad. Rom.. București.
- FITTON M.G., SHAW M. R., GAULD I. D. 1988. *Pimplinae Ichneumon Flies. Hymenoptera, Ichneumonidae (Pimplinae)*. Handbooks for the Identification of British Insects. **7**, part. 1.
- KASPARIAN K. 1981. Otriad *Hymenoptera - Sem. Ichneumonidae*. In *Opredeleteli nasecomâh evropeiscoi ciasti. III. Pereponciatocrâlae, tretia ciasti*. Edit. Nauka. Leningrad.
- PISICĂ C. 2001. *Ichneumonidele (Hymenoptera, Insecta) din România și gazdele lor. Catalog*. Edit. Univ. "Al. I. Cuza" din Iași.
- SEDEVY J. 1965. *Neue und interessante Ichneumoniden aus Romänien*. Acta Faun. Ent. Musei Nat. Pragae. **10**: 163 – 176. Praga.
- *** ENTOMOPHAGA - Lista de identificare O.I.L.B. nr. 6 (1966), nr. 8 (1971).

Constantin Pistică

Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Facultatea de Biologie
Bd. Carol I, 20 A, România
e-mail: ctinpisica@yahoo.com